

IZHAJA VSAK DAN

Št. 211. Izdaja vsak dan. Če se neobjavi in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poročila se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v množicah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Porečju, Solani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dombergu itd. Zastarele št. po 5 nvč. (10 stot.)

SELA RI RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 mm. OBNE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. zračnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in težljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„Edinosti je moj!“

NAROČNINA ZNASA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 3-20, za pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije se pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Naredni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: Hensslerijeta „Edinost“. — Tiskarna: Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Polno-hranilnični račun št. 641-652. TELEFON št. 11-37.

BRZOJAVNE VESTI.

Mirovna konferenca v Bukarešti.

DUNAJ 31. (Izv.) Dunajski politični krogi so sprejeli vesti, ki so došle iz Bukarešte, z velikim optimizmom. Splošno se izraža nade, da se delegatov v kratkem posreči doseči sporazum in mir, katerega so vse države potrebne. Na obnovitev vojne daries nihče več ne verjame. Na eni strani je bolgarska armada nezmožna za nadaljnji odpor, a tudi Srbi in Grki so tako oslabljeni, da bi bilo njih prodiranje zelo težavno. Srbska armada, v kateri je sicer še mnogo agilnega duha, zlasti mnogo trpi vsled kolere. V teh okoliščinah ni izključeno, da pride kmalu na Balkanu do zaželenega mira.

Kakor se zatrjuje, so vsi delegati v medsebojnih posvetovanjih poudarjali, da je njih stališče pomirljivo in spravljivo. Srbi in Grki so izjavili, da nikakor ne mislijo Bolgarje popolnoma uničiti in je še nadalje po njihovi misli, obstajalo največje težkoče glede vprašanja pripadnosti Kavale. Grki smatrajo to zahtevo kot conditio sine qua non, a na istem stališču stoji tudi Bolgarji. Upati pa je, da pride končno vendarle do kakšnega kompromisa.

Bolgarski delegati se silno trudijo, da pridobijo rumunske politike popolnoma na svojo stran, a konstatirali je treba, da se jim ta načrt dosedaj še ni posrečil. Preostantativno hvalisanje Rumunije, v katerem se bolgarski delegati tako odlikujejo, ni na pravilo v Rumuniji ugodnega vtiša in zlasti čisto je poročilo „Daily Telegrapha“, ki pravi, da v Rumuniji že silno neprijetno občutijo servilizem bolgarske delegacije. Tako je n. pr. včeraj Tončev izjavil, da Bolgarska z veseljem odstopi Rumuniji pokrajine v Dobrudži in obenem je tudi predlagal, naj Rumuni prevzamejo nadzornišvo nad premirjem, kar pa so Srbi in Grki a limine odklonili, češ da ne potrebujejo nikakega nadzorstva.

Vsekakor pa bukareška pogajanja kažejo, kako veliko politično nadmočje je dobila Rumunija na Balkanu. Rumunija posluje kot voditeljica konference in ima v vseh zadevah prvo besedo, kar je za balkanske Slovane jako žalostno znamenje.

Glede Turčije še vedno ni padla nobena odločitev in tudi ni nobenega upa, da bi velesile kaj energičnega ukrenile. Vendar pa postaja v Carigradu strah pred eventualnimi novimi zapletitjati vedno večji. Porta je zaprla Bospor, ker se boji, da ne bi rusko brodovje udrl pred Carigrad in velik vezir je izjavil, da bi Porta v slučaju, če bi velesile zahtevale, da naj se turška armada umakne iz Drinopolja in Tracije, tej želji že radi tega ne bi mogla ugoditi, ker se boji armade in bi prišlo do novih homatij, ki bi postale lahko za Turčijo usodopolne.

BUKAREŠT 31. (Kor.) Včeraj zvečer so se vršile konference med Tončevom in Venizelosom na eni, in Tončevom in Pašićem na drugi strani. Še predno se je pričela mirovna konferenca so Bolgarji, da dokažejo svojo odkritosrčnost, predlagali, da naj varstvo nad držanjem premirja prevzamejo rumunski oficirji, a predlog ni bil sprejet. Posvetovanja Tončeva z Venizelosom in Pašićem so imela prijateljski značaj. Vse stranke so izjavile, da so skrajno spravljive. Če tudi se pri tej priliki ni razpravljalo o vseh pomembnih vprašanjih, vendar je Ton-

čev razpravljaj z Venizelosom tudi že glede vprašanja Kavale. Dočim se sklicujejo Grki pri tej zahtevi na zmagoviti potek vojne in na dinastične vzroke, se sklicujejo Bolgarji na to, da se mora sedaj iskati rešitev v smislu ravnotežja na Balkanu, kar žele tudi velesile, vsled česar mora Kavala pripasti Bolgarski.

Rumuni se trudijo, da pospešijo sporazum med strankami. Ravno radi tega so bile seje določene na popoldanske ure, tako da imajo delegati dovolj časa za separatne razprave.

Ministrstvo za vnanje zadeve bo vsak dan opoldne izdalo uradno poročilo o seji prejšnjega dne.

BUKAREŠT 31. (Kor.) Druga seja konference se je pričela ob 4 popoldne. Pred konferenco so se vršila zaupna posvetovanja med rumunskimi delegati.

Na javni seji je bil najprej odobren protokol včerajšnje seje in podpisan od vseh delegatov. Nato je ministrski predsednik Majorescu predlagal, da naj se konferenca razdeli v interesne skupine, ki naj potem poročajo o predlogih v posebnih sejah, tako da pridejo glavna vprašanja že posajsnjena pred konferenco. Voditelji posameznih delegacij so predlog sprejeli. Jutri se vrši konferenca treh balkanskih zaveznikov z rumunskimi delegati. Popoldne nato zopet ob 4 redna seja.

BELGRAD 31. (Kor.) Vest o sklenitvi 5 dnevnega premirja je napravila v političnih krogih dober vtis. Splošno se pričakuje, da bo do tega časa že dosežen principijalen sporazum.

DUNAJ 31. (Izv.) „Neues Wiener Tagblatt“ priobčuje celo vrsto intervjuov z diplomati, ki so prišli kot delegati na mirovno pogajanja v Bukarešt in z drugimi balkanskimi državniki. Iz teh intervjuov posnamemo sledeče: Srbski ministrski predsednik Pašić je izjavil:

Zahteve Srbije so take, da je mogoče skleniti trajen mir na Balkanu. Srbija je prisliljena zahtevati take meje, da bo njeno bodoče ozemlje varno pred motenjem s strani Bolgarske. Upamo in želimo, da bi imela mirovna konferenca v Bukarešti ugoden uspeh. Bojujoče se države ne žele, da bi velesile prevzele ureditev vprašanj, ki se tičejo izključno le balkanskih držav.

Bolgarski delegat Tončev je izjavil:

Prišli smo k mirovnim pogajanjem v Bukarešt s trdnim in lojalnim namenom, da sklenemo mir. Mir pa mora biti za nas časten. Srbske in grške zahteve nam še niso popolnoma znane. Kar se tiče vprašanja evropske konference, taka konferenca ne leži v naši kompetenci in mi tudi nismo zato tu, da jo izpovemo, pa tudi ne, da delamo proti njej. Sredstvo, preprečiti evropsko konferenco leži v tem, da se prepričajo vsi odposlanci balkanskih držav pri mirovnih pogajanjih o potrebi, računati s stališčem velesil in z evropskimi interesi. Bolgarska hoče zelo pozorno poslušati nasvete Evrope.

Grški ministrski predsednik Venizelos je izjavil:

Trditve, da bo zahtevala vsaka izmed vojskujočih se držav vse pokrajine, ki so jih zasedle njih armade, ni pravilna. Zavezniki so prežeti duha zmernosti in se bodo dati voditi od načela balkanskega ravnotežja. Nujno želimo, da se sklene mir, toda

to je popolnoma odvisno od Bolgarske. Odrin in Trakijo bodo smatrali zavezniki kot spadajoča k Bolgarski ter so prepričani, da velesile ne bodo pripustile, da bi Turki iztgnali te pokrajine Bolgarom. O kakem to zaveznem jamstvu ali o kakli pomoči zaveznikov pa ne more biti govora. Te pokrajine so Bolgari izgubili edino le po svoji lastni krivdi. Tudi pri določitvi novih mej se zavezniki ne bodo mogli ozirati na eventualne teritorialne izgube Bolgarske v Trakiji.

Srbski poslanik na Dunaju Jovanović izjavlja: Konferenca v Bukarešti ima veliko bolj težavno nalogo kakor jo je imela konferenca veleposlanikov v Londonu. Srbija, Grška, Rumunska in Črna gora odkritosrčno žele mir. Te države so edine v zasledovanju svojih ciljev in bodo ostale edine tudi v prihodnosti. Zlasti Srbija je zadovoljna s posredovanjem vlogo Rumunske. Vsi poskusi, zapeljati Rumunsko k pristranski politiki, so se izjalovili. Med Srbijo in Grško vlada popoln sporazum. Vsa vprašanja, celo najmanjša, so že rešena. Turško vprašanje zadeva pred vsem Evropo in Bolgarsko in še le v drugi vrsti zaveznike. Ni pa izključeno, da bo prišlo po sklenjenem miru med balkanskimi državami do razgovorov o tej zadevi, zlasti v tej smeri, da bo vseh pet kršćanskih balkanskih držav obenem sodniki in eksekutorji napram Turčiji o balkanskih zadevah, ki so tudi vprašanje Evrope.

Na Dunaju navzdol blivi bolgarski notranji minister v kabinetu Danev, Madjarov, ki je na poti v London, da zasede mesto bolgarskega poslanika, izjavlja:

Naše ministrstvo (ministrstvo Danev) je sklenilo, da ne pričue vojne. Naenkrat pa je bila vojna tu. Danes pa nam očitajo zahrbtost in nepoštenost. Naša politika pa je imela od nekdaj samo eno hibo, da je bila bolj poštena kakor politična. Makedonski ideal nas je zapeljal, da smo sklenili zvezo. Imeli smo pri nas že od nekdaj stranko, ki je svarila: „Ne s Srbijo!“ Ko bi bili tem svarilcem verjeli! Še le danes uvidevamo globoko osramočenje, kako prav sta imela Radoslavov in Genadijev, toda dali smo se zapeljati, sklenili pogodbo in smo bili po vojni s Turčijo od Srbov napadeni. Ni res, da bi bili od Srbov in Grkov poraženi, samo akcija Rumunske nas je premagala s tem, da smo zapustili Srbijo in poklicali svojo zahodno armado nazaj. Bolgarska pa se ni uklonila in se ne bo. Etično vprašanje o Makedoniji bo ostalo. Bolgarska zbira moči in bo pokazala, kaj še more storiti.

Srbi pred Vidinom.

BELGRAD 30. (Kor.) Uradno se poroča: Naše obkoljevalne linije okoli Vidina se nahajajo sedaj že 2 km pred mestom. Zasedli smo Novo Selo, neposredno pred Vidinom. Na stari srbsko-bolgarski meji so napeli Bolgari zadnje moči in trikrat zaporedoma napadli naše desno krilo, ki se nahaja med Vlasino in Strelarjem. Sovražnik je bil odbit in je imel občutne izgube.

Avtomobilska nesreča Helene Odilon.

CELJE 31. (Izv.) Znana igralka Helena Odilon, katere aventure so svetovnoznane, se je peljala danes z Dunaja z avtomobilom v spremstvu svojega najnovejšega soproga dr. Radvana in nekega hrvaškega diljaka, v Ljubljano. Izven Celja je avtomobil pri Levcu zadel v nekega kolesarja

dobro — toda sedaj mi ne bo treba več trpeti lakote, lahko dobim denarja.

— Kako to?

— Od dame, ki ste jo imenovala mrs. Pavel Chailis.

— Jaz stanujem prav blizu gospe Chailisove, — je rekla gospa Trentova. — Če hočete priti v mojo hišo, mi boste dobrodošli.

Tujka jo je nezaupno pogledala.

— Vi imate vzrok za to, — je rekla. — Vi Angleži niste ljudje, ki bi tulce jemali brez vzroka pod svojo streho in jih vzdrževali.

— Zakaj bi ne storili kaj takega, če je to delo usmiljenja, — je odgovorila gospa Trentova smehljaje. — Toda jaz imam še prav poseben vzrok. Kakor se mi zdi, poznate vi gospo Chailisovo, in jaz bi dala več nego zavetišče in prenočišče, da bi izvedela kaj o njej. Stanovala je nekaj časa pri meni. Stotnik in doktor sta jo pripeljala v mojo hišo. Toda rada bi vedela, odkod je prišla.

Gospa Trentova je odvedla tujko v svojo udobno hišico in je bila prepričana, da sedaj izve temno skrivnost prejšnjega življenja Dore Zuetove.

Gospa Trentova je bila razumna in prebrisana ženska, toda njena nova znanja, ki je prekašala v prebrisanih, kajti tekoma ure jej je v pogovoru izvalila vse, kar

in pri tem trčil v neki občestni konflikt. Avtomobil je bil popolnoma razbit in Helena Odilon je zadobila tako težke poškodbe, da so jo morali prenesti v bolnišnico v Celje. Tudi oba njena spremljevalca sta poškodovana.

Afera Krupp pred sodiščem.

BERLIN 31. (Kor.) Pred vojaškim sodiščem v Moabitu se je pričela danes razprava proti častnikom v uradu za bojne priprave. Proces je v zvezi z znano afero Krupp. Na predlog zastopnika vojnega sodišča in zagovornikov je sodišče sklenilo, da se izključi javnost od razprave le v tem slučaju, če bodo tangirani vitalni interesi deželne obrambe. Voditelj razprave je nato orisal predgovodno procesa in očrtal delovanje za pričo povabljenega Brandta, uradnika tvrdke Krupp, ki je baje v zvezi s svojimi tovarniški skušal dobiti tajni material, ki naj bi zagotovil tvrdki Krupp staro monopolno stališče.

Poročnik Tillian je izjavil, da je bilo njegovo razmerje z Brandtom prijateljsko. On se ni čisto nič premišljal povedati, da gre za Kruppa. Denarnih honorarjev ni dobival.

Voditelj razprave je konstatiral, da je iz Brandtovih zapisov razvidno, da je obtoženec prodajal blago v veliki množini. V Brandtovih zapisih so tudi konkurenčne cene in dokazi, da sta imela Brandt in Tillian redne sestanke.

Obtoženec prizna, da je tudi svojega naslednika Schleudra spoznal z Brandtom in izjavi, da je imel Brandt mnogo interesa na poročilih že radi oddajnih doklad.

Poročnik Tillian je dalje izjavil, da je Brandtu posojila, katere je prejel od njega, kmalu vrnil. Poročnik Schleuder je pripomnil, da ni dobil nobene odškodnine za ta poročila. Da so njegovi podatki nevarni za državo, tega ni vedel.

Sodnik je konstatiral, da je 25 teh tajnih poročil dobil v roke poslanec Liebknecht in da bi ravnatoko lahko prišli v tujino. Nato je bilo prečitanih več teh tajnih poročil o oddajnih določilih in o zakasnih kaznih glede naročitve gotovega števila topov. Poročnik Schleuder je priznal, da je izročil Brandtu ta poročila.

Obtoženec Hinz je priznal, da ga je Brandt izbral, a ni mislil, da je v njegovih podatkih Brandtu kaj kaznivega. Dal je tudi Brandtu tajne podatke o razdelitvi oddaj in o cenah. Dobil je zato največ 200 mark.

Topničar Schmidt je izjavil, da je dal Brandtu vse, kar je hotel, vendar pa ni izdal nobenih tajnosti in tudi ni nikdar ničesar prejel.

Vzroki bolgarskih porazov.

Mnogo se ugiblje o vzrokih poraza Bolgarov v drugi balkanski vojni. Cela literatura je že nastala o tem predmetu. V kaj interesantni razpravi je menil zagrebški „Pokret“, da je sedanja nesreča prišla nad Bolgarsko v glavnem zato, ker nje politično in državno življenje ni demokratično.

Bolgarski porazi iznenadljajo vsakogar. Splošno priznana je, da se bolgarski vojak hrabro bori, da je vzdržljiv, skromen v svojih dnevnih potrebah in trezen. In vendar: čeprav je Bolgarov več, se morajo umikati pred srbskim vojakom.

Poraze na bojnem polju še daleč nadkriljujejo s svojo strahoto porazi v diplomatskem področju. Še pred malo meseci

je hotela vedeti o Dori, ne da bi jej bila povedala v odgovor več, nego da je spoznala Doro in njeno mater v Italiji.

Gospa Trentova je bila razočarana, a vendar olajšana.

— Pa ali ste popolnoma gotova, da je gospa Chailisova tista, ki jo iščete? — je vprašala.

Njeni pazljivosti namreč ni ušlo, da je pri imenovanju imena Zuetta hušnil izraz začudenosti preko tujkega lica.

— Popolnoma gotova. Toda če dvomite o resničnosti mojih besedi, pa bodite tako dobra in pojdite namesto mene k njej. Bojim se, da bi me njeno služabništvo ne pustilo k njej. Preveč sirovašno sem običena.

— To že lahko storim za vas, — je odgovorila gospa Trentova. — Kaj naj jej rečem?

— Recite jej samo, da je Marija Les-coursova na Angleškem. To bo zadostovalo, vem, da me ne zavrne.

Več ni mogla izvaliti gospa Trentova iz svoje čudne gostinje.

Gospa Trentova se je pol ure pozneje oglasila v hiši stotnika Chailisa, kjer so jo takoj odvedli v Dorino sobo. Gospa Chailisova se je silno prestrašila, ko so se odprla vrata, toda opogumnila se je kmalu, ko so jej najavili gospo Trentovo.

(Dolge).

PODLISTEK.

Izobčenka.

Kriminalni roman.
iz angleščine prevedl Ivan Dolenc.

— O, povejte mi in ne izprašujte me. Tulka sem in moja vprašanja se vam morda zde nedostojna. Prosim vas, povejte mi, kdo je bila ta dama, preden se je poročila.

Namignila je z očesom proti stotniku Chailisu in ženski, ki jo je nagovorila, jej je odgovorila na to:

— Sam bog ve! Poročena je šele nekaj mesecev. Ali jo poznate?

— No, videti mi pač ni, kakor da bi štela odlične dame med svojimi znankami, — je odgovorila tulka s kratkim, rezkim smehom.

Privila je ogrinjalo tesneje okoli sestradanega otroka in odšla k vratom, a ona gospa je šla za njo.

— Nočem je izgubiti iz vida, — je rekla. — Ta ženska ve tako gotovo nekaj, kakor gotovo je moje ime Mina Trentova.

Ženska je šla dalje in trdno držala otroka v svojih rokah. Bila pa je očividno vsled lakote tako oslaba, da je kmalu morala obstati in počivati.

ovenčana s slavimi zmagami, podvojena Bolgarska, mora sedaj kakor prikovana gledati, kako sovražnik brez odpora prestopa z dveh strani njene meje. Doživljajo celo to sramoto, da poraženi Turci, ki se je na svojem begu komaj ustavili pri Čataldži, nemoteno napreduje in posega celo po Drinopolju! Prezirani Grki ne le da bi mogli obdržati Solun, marveč se mu skomine delajo po vsej Egejski obali. Bolgarska, ki je hotela raztegniti svojo oblast na štiri morja, bi mogla ostati samo ob enem — zaprtem Črnem morju.

Težko si je misliti obupnejšega položaja. A narod je vendar zdrav, jeder, v polnosti svoje moči.

Vojna, četudi grozna po prelitih človeških krvi, ima vendar to — rekli bi — moralno prednost, da neusmiljeno odkriva — resnico. V vojni ni mogoče prikrivati niti ene slabosti države, tedaj se kruto maščujejo zamude v mirni dobi — na bojišču se meri notranja moč države. Pripravljenost, razna tehnična sredstva, orožje, in slednjič vojna odbojnost in umevanje, s katerim brani svojo državo kakor del samega sebe: vse to ustvarja skupnost tistih elementov, ki odločujejo o zmagi ali porazu.

Mlada Bolgarska je igraje porazila Milanovo Srbijo, čeprav so se Srbi v osvobodilnih vojnah odlikovali s čudovito hrabrostjo; Bolgarska pobija Turčijo, to absolutistično, zelenobljeno državno tvorbo ter osvobaja zatirano rajo.

Ali, ko se je začela trdoglavo široko ustiti, da odvzame zavezniku krvavo pridobljeni koščič zemljišča, da razruši tudi veliko misel balkanske zveze, je zgubila ravnotežje in doživlja grenkobo in usodo poraženega.

Vzrok tej tragični usodi ni samo v tej moralni krivdi, ampak v elementih, ki so mogli dovesti do take napačne narodne politike.

Poleg vse ustave in ustavne svobodščine vlada v Bolgarski absolutistična uredba. Novine pišejo tam (seveda sedaj ne) povsem svobodno, karikirajo in grde carja Ferdinanda, ali v zvezi vsemu temu odločuje le njegova volja. Volitve so svobodne, vendar dobiva večina tista stranka, ki jo car Ferdinand pozivlja na vlado. Stranka, ki je imela poprej dva tri mandate, si osvaja, postavi vladna stranka, 150 do 200 okrajev, a včerajšnja večina pada na število neznatne manjšine. In to se ni zgodilo morda dva trikrat, ampak je to navaden turnus.

Car Ferdinand je genijalen diplomat — to se mu mora priznati. Kakor tujec, konjeniški častnik, je znal izredno spretno utrditi svojo pozicijo. A glej: sedaj doživlja usodo genijalnih ljudi, ki, neomejeni v svoji moči, zaslepljeni po slavi, zgubljajo ravnotežje, ker se niso naučili računati z vsemi elementi, ki ustvarjajo narod, ker jim nedostaja močnega čuta odgovornosti.

Poleg carja čujete le o velikih vojskovodjih, samih Napoleonih. Narod je potisnjen v ozadje in Savov, Fičev, Ivanov, Dimitrijevič so vsi! Svet jih pozna v brezštevnih fotografijah pozah. Naši zdravniki, ki so bili na bolgarskem bojišču, so nam pripovedovali soglasno, kako bolgarski oficirji smatralo bolgarskega vojaka za maso, ki mora na komando slepo nastakovati na bajonete.

Kolika razlika se nam pokazuje na srbski strani! O kralju Petru, o njegovem posezanju v dogodek, se niti ne čuje. Med tem, ko je Daneva čul ves svet sedaj iz Londona, je sedel Pašić v Beogradu in ni govoril. Ni storil on tega morda iz kake prirojene skromnosti, ali preračunljene zvitosti, ampak iz njegovega postopanja diše vedno globoki čut odgovornosti. Odtodi previdnost brez vsake gostobesdnosti. Danev se je smatral za vladarja Bolgarske, zato se je mogel tako suvereno izjavljati o vsem. A zato je moral tudi ponesrečiti. O vojvodi Putniku, ki dirigira v letu dni drugo vojno, se čuje manj nego o kateremkoli bolgarskem generalu. Mari se morda ve, kdo je izvajal sedaj zmago pri Kočani, Stipu? Te zmage so anonimne — zmaguje srbska vojska.

Ko je tedaj po prvi vojni vprašalo vrhovno poveljstvo generala Stepanoviča, kateri oficirji in vojniki so se najbolj izkazali, katere treba odlikovati z redi, je odgovoril lakonično: „Vsi so enaki — vsi so se enako hrabro borili“.

Ta duh enakosti, skrajne razsodne demokratičnosti vlada v vsem srbskem narodu. In ta duh zmaguje. Zato ne čujete o poedinih herojih, ampak vidite dela vse celote. Sposobnost poedincev, ki nadkriljuje druge, mora iti za tem, da vse elemente, ki ustvarjajo narod, naveda na razumen tir, da z vsemi enako računa, pa da je tako pravi produkt svoje okolice, izvrševalec, eksponent narodnih sil. Tedaj ostaja nepremagljiv. Čim pa mu megalomanija zavrti glavo, da smatra narod samo za podnožje do svojega prestola, ko se hoče obkrožiti s samimi udanimi trabanti, ki pazijo le na njegov migljaj: mora ponesrečiti prej ali pozneje. Narava namreč ni še rodila človeka, ki bi v sebi koncentriral vso modrost ali dobroto. Mnogi se radi navdušujejo za Napoleona, a ne mislijo na njegov konec. Da je bilo v Napoleonu manj absolutistične

trmoglavosti, da je videl tudi druge in ne samo sebe na svetu, koliko velikih del bi bil mogel izvršiti, potrošenih energij pri hraniti, in ostati do konca nepremagljiv!

Bolgarska je sedaj v nesreči, ker so poedinci v svoji slavoželjivosti in neodgovornosti prezirali svoj narod, in so se, izgubivši kompas, vrgli v vratolomnosti, ki so uničile ta veliki moralni kapital, ki si ga je pridobil bolgarski narod v svetu s svojim junaštvom in svojo delavnostjo!

Srbi, ki bi morali biti Bolgarom najbližji in s katerimi bi mogli vladati Balkan, se morajo dvakrat z neizmernimi žrtvami prebiti do morja. Grki dobivajo ob razmerno najmanjših žrtvah najlepšo luko Solun; si osvaja ono, o čemer poprej niso mogli niti sanjati, dočim jim sedaj apetit neprestano raste. Rumuni pa tržejo brez kaplje krvi kose od Bolgarske. In med tem, ko se čuje, da Turki napredujejo, Bolgari še vedno krvave na srbski fronti. Srbi in Bolgari izkrevave medsebojno najtežje, a dobe najmanj.

Polom bolgarskih herojev pospeši najbrže pohod bolgarske demokracije, a s tem preporod vsega Balkana. Srbijo pa — tako se nadejamo — obvaruje srbska demokracija pogreškov in zmot, v katere so padli izvestni bolgarski heroji. „Pokret“.

Reševanje hrvatskega vprašanja.

Da je novi kraljevi komisar za Hrvatsko, baron Skerlec, napravil največjo takšno pogreško, najneurenejši korak, ki ne vodi do cilja, ampak odvalja od njega, s tem, da se je obrnil do madžaronov, o tem ga je poučilo pismo, ki je je dobil te dni od hrvatsko-srbske koalicije.

Že na konferenci „unionistov“ so bili sprožili misel, naj bi g. komisar sklical v Zagreb konferenco, na katero naj povabi vse hrvatske stranke, ki stane na nagodbi z Ogrsko, torej tudi hrvatsko-srbsko koalicijo.

Kakor predlagano in sklenjeno, tako storjeno. Na povabilo hrvatsko-srbske koalicije pa je dobil ta-le odgovor:

Hrvatsko-srbska koalicija želi povrniti prijateljskih odnosov med Hrvatsko in Ogrsko. Ali predpogoj temu je, da se zopet uvedejo ustava in konstitucionalne razmere, da se zadovolje pravice in zakonite želje Hrvatske. Hrvatsko-srbska koalicija je pripravljena vse storiti, da omogoči komisarju rešitev te naloge. Tembolj pa obžaluje, da se ne more udeležiti jutranje konference, ker vidi protislovje med patriotičnim namenom, vsebovanem v kraljevem reskriptu (ki ga je dobil baron Skerlec) v tem, da je izšla inicijativa za to konferenco iz skupine tistih politikov, na katere pada največja odgovornost za sedanje razmere na Hrvatskem, da torej ravno ta skupina daje konferenci svoje obilježje. In da ta skupina ne misli resno s pripravami rešitve na podlagi nagodbe, dokazuje že okolnost, da hrvatsko-srbska koalicija ni bila pozvana na sodelovanje, da bi bila po svojih reprezentativnih zastopanih kakor stranka, in da niso bili pozvani tudi politiki, ki stoje izven strank, a so bili vedno reprezentanti unionistične politike ter so zavzemali merodajna in odgovorna mesta v državi. Pa tudi s strani hrvatsko-srbske koalicije ne bi pomenjalo, da iskreno in resno sodeluje na rešitvi krize, ako bi se stavila v skupnost s skupino politikov, ki nimajo v narodu nikakega korena, ga tudi ne išče in nima tudi nikake strankarske organizacije v deželi, ki je potemtakem le umetna politična tvorba v deželi. Pač pa je hrvatsko-srbska koalicija pripravljena za kooperacijo s tistimi strankami in skupinami, ki nastanejo iz svobodnih volitev!

Končno sporoča hrvatsko-srbska koalicija kraljevemu komisarju, da je za uspešno izvedenje poverjene mu misije neobhodno potrebno, da se odpravijo izjemne odredbe, naperjene proti časopisju in pravici zborovanja.

Hrvatsko-srbska koalicija je dala torej g. komisarju edino pravilen in možen odgovor. Glas naroda naj pride do veljave. Časopisju naj se odvzamejo okovi, narod naj svobodno manifestira na zborovanjih in za reševanje krize niso pozvane kreature, ki nimajo v narodu nobene zaslombe, marveč močje, ki jih narod na svobodni volitvi izvoli za svoje zastopnike. Te zahteve so popolnoma v smislu naših včerajšnjih izjavljaj.

Konferenci unionistov v Zagrebu se je udeležil v imenu središčnega kluba tudi dr. Pinterovič, ki je siljano polemiziral proti znanemu madžaronu in blvšemu hrvatskemu članu Tomašiću. Ako je v hrvatskem narodu — je rekel — omajano zupanje v državno skupnost z Ogrsko, je kriva na tem le ta poslednja, ker ne spoštuje nagodbe iz leta 1868, ki so jo zastopniki hrvatskega naroda sklenili le v predpostavki, da bodo zavarovali: politična individualiteta hrvatskega naroda, njega kulturni, gospodarski in finansijski, pred vsemi pa njega jezikovni interesi. 45letna praksa pa kaže, da se to pričakovanje ni izpolnilo. Ogrska je razrušila podlage nagodbe. Madžari zahtevajo od Hrvatov nagodbeno politiko, v resnici pa bi

o mogli Hrvatje zahtevati od Madžarov, ker i so, ki kršijo nagodbo na škodo Hrvatske.

Tomašić in družba zatrjajo, da jim je do pravičnega rešenja hrvatske krize, obenem pa odklanjajo celo boj s parlamentarnimi sredstvi, a Hrvatje morajo izvoljevati ta boj.

Brez tega bi se že v naprej odpovedali uspehu. Končno je stavil dr. Pinterovič iste zahteve kakor odgovor hrvatsko-srbske koalicije: svoboda tiska, svoboda zborovanja in svobodne volitve.

Lekcijo si je vzel g. kraljevi komisar vsaj toliko k srcu, da je pozval zastopnike hrvatsko-srbske koalicije na posebno konferenco, a iz izdanega komunikeja doznamo le to, da so bila to le izmenjavanja misli v informativen namen.

Domače vesti.

Imenovanje v sodni službi. Kancelist pri dež. sodišču Josip Mazzarol je imenovan za pisarniškega oficijala.

„Slovenec“ o volitvah na Goriškem. „Slovenec“ piše: „V gorah je bil volilni bolec luj. Liberalci so agitirali divje in s terorizmom. Mnogi protiliberalni volilci so v lepem vremenu bili pri senu v planinah.“

O poglavju „liberalci“ se pomenimo s „Slovencem“ o drugi priliki in mu dokazemo, da je: ali sam slabo obveščen, ali pa, da ga mala fides vodi, da podtika sedanjim borbi proti novostrojstvu pomen, ki ga nima. Glede Krasa je pripoznal že poprej „Slovenec“ sam, da ni bilo na „liberalni“ strani nikake organizacije, torej tudi al bilo divje agitacije, ali celo terorizma. (Na Krasu niti enega plakata ni bilo in nobenega zborovanja, razun posvetovanja v Stanjelu, dočim je propad kandidat Stepančič hodil že par mesecev po vsem Krasu.) Silno je bilo v ostalih delih Goriške: v goriški okolici in v gorah. Le poslednjih par dni je bilo nekaj agitacije. Toda „Slovenec“ bi spravili v največjo zadrego, ako bi ga mi mogli prisiliti, naj navede konkretnih slučajev te divje in fanatične agitacije; pač pa so bile vse gore priče že več tednov trajajoče in dovoljene meje daleč presega: — glede načina in glede kraja — agitacije novostrojarskih agitatorjev, ki morajo biti „Slovenec“ prav dobro znani.

Izgovor s „protiliberalnimi volilci“, ki so v lepem vremenu bili pri senu v planinah — je smešen. Mari masa (o „Slovenčevem“) liberalnih volilcev v gorah niso tudi kmetje, mari nimajo tudi pašnikov, mari ne kosijo vredi trave, mari ni bilo tudi za njih — lepo vme? Manjkalo je pač volilcev z obeh strani. Pa saj je „Slovenec“ v protislovju sam s seboj. Enkrat piše, kakor da so volili proti novostrojstvu sami liberalci, potem pa naglašja sam, da je stara struja pomagala liberalcem. Ali bo hotel „Slovenec“ tudi starostrojstvo označiti za liberalce? To bi že pomenjalo predržno špekulacijo na — potrpežljivost občinstva.

„Slovenčeva“ natančnost v poročilih o goriških volitvah pa res že presega vse meje. Tako je n. pr. poročal o izidu ožjih volitev v kmetijskih občinah takole:

Tolminsko okrajno glavarstvo: vikar Abram 485, župan Rejec 491. — Liberalni kandidatje: Miklavčič 530, Mikuš 514. Vseh oddanih glasov 1115. Absolutna večina znaša 508 glasov. Liberalni kandidat Mikuš je zmagal z večino 6 glasov, Miklavčič z 2 glasovi večine.

„Slovenčevi“ bralci, ki so čitali to poročilo, so si pač mislili: No, ali je res tekla trda tem prokletim ++ liberalcem goriškim; komaj in komaj so svoja kandidata „spravili skozi“. Nič več ni manjkalo, kakor tri glasove, pa bi bil zmagal naš kandidat nad Miklavčičem. — No, v resnici pa je stvar nekoliko drugačna.

„Slovenec“ je bil v svojem poročilu tako natančen, da je pisal celo imeni obeh samostojnih kandidatov Miklavčiča in Mikuša napačno, ne glede na to, da ju zmerja z liberalcema, dasiravno ve tako dobro kakor mi, da nista kandidirala na liberalnem programu in da kot kandidata in sedaj izvoljena poslanc nista imela in nimata prav nič opraviti z nekdanjo liberalno stranko.

Se lepše pa je z njuno izvolitvijo samo. Kakor namreč poroča „Slovenec“, bi samostojna kandidata niti ne mogla biti izvoljena, kajti če je bilo vseh oddanih glasov 1115, bi bila potemtakem absolutna večina ne 508, temveč 558 glasov, in ker sta dobila samostojna kandidata 530, oz. 514 glasov, ni ne bila izvoljena, ker bi ne bila dosegla absolutne večine. Če bi pa tudi smatrali ono število 1115 za nehoti pogrešno, tiškovno napako, in naj bi bila absolutna večina res 508, kakor pravi potem „Slovenec“, kako je potem mogoče, da bi imel Miklavčič samo 2 glasova večine, ko je dobil vendar 530 glasov torej 22 glasov nad absolutno večino? Ali da, je pač že spet hotel oni nemarni tiskarski škrt, da je tudi tu pogreška, seveda pogreška, ki je „popolnoma umiljava“, in ki prav čisto nič ne moti, včemu le toliko, da so „Slovenčevi“ bralci, ki ne znajo misliti s svojo lastno glavo, trdno prepričani, da je res to, kar je napisal „Slovenec“ in da je Miklavčič zmagal v resnici le z malenkostima 2 glasovama, dočim pa ima v resnici 39 glasov

več nego novostrojlar Rejec in 45 več nego Abram.

Sicer nimamo pred seboj goriškega deželnega volilnega reda, toda kolikor so nam poznani drugi volilni redi, ne velja nikjer pri ožjih volitvah absolutna večina, temveč relativna, to se pravi, da zmagajo tisti kandidati, ki dobe največ glasov, in naj e potem difference tudi samo en glas. Tako bi bila menda tudi na Goriškem, v tolminskem okraju zmagala samostojna kandidata, četudi bi bila imela oba le po en glas več nego pa klerikalni novostrojlar Rejec.

Kakor se nam torej zdi, je „Slovenec“ porabil absolutno večino le v to, da bi kolikor mogoče pristregel zmago samostojnih kandidatov v obeh svojih pristašev. Da se mu je posrečilo to z vsemi „tiskovnimi pogreškami“ in drugimi fintami, pač radi verjamemo, toda je pa to silno slaba tolažba, kajti naj bi bili zmagali samostojni kandidati tudi le z enim glasom večine in naj bi bil manjkal klerikalnim novostrojarskim zmagarjem in razdiračem tudi le en glas do večine, končni efekt bi bil isti: zmaga samostojnih kandidatov in poraz klerikalnih novostrojlarjev. S takimi malenkostnimi igračkami se pač ne da uničiti dejstvo, da se je ogromna večina volilcev v kmetijskih občinah na Goriškem izrekala proti klerikalnim novostrojlarjem in si izvolila poslance, ki bodo resno delali za koristi ljudstva, ne pa trtili časa in ljudskega imetja s strankarskimi prepri in medsebojnimi boji. Takga izida volitev se pač lahko vesel vsa goriška slovenska dežela in njeno vse slovensko prebivalstvo, pa naj je to potem „Slovenec“ in ostalim novostrojarskim podpihovalcem prav ali pa tudi ne!

Bosenski gostje so zapustili včeraj ob petih zjutraj naše mesto. Odpeljali so se z vlakom državne železnice v Pulo. Od tu odpotujejo v Opatijo, na Reko in na Brione, v Spiljet, itd. — Predvčerajšnjim so si ogledali najprej akvarij v zoologični štaciji, nato so opazovali pod seboj Trst in njegovo mično okolico s svetilnika, nakar so si ogledali galerijo slik „Revoltella“. Naslednji obisk je veljal največjemu parniku, ki prihaja v tržaško luko, transatlantiku „Sinernia“, ki je last angleške družbe „Cunard Line“. Ni treba popisovati, s kakšnim zanimanjem so občudovali čudeže moderne tehnike. Posebno pozornost je vzbudila tudi naprava za brezžični brzojav, s katero so eksperimentirali ladijski funkcionarji. Popoldne so se peljali s parnikom miljske parobrodne družbe „San Marco“ mimo nove luke, ladjedelnic, plavžev in rafinerije petroleja v Milje, kjer so uživali vse dobrote morake kopelji. Tudi ta dan so jim bili za vodnike tržaški akademiki.

Kakor je iz poročila razvidno, je bila kratka doba bivanja v Trstu kar najbolj uporabljena. Preskrbljeno je bilo, da spoznajo gostje naš Trst temeljito in vestransko. In veseliti nas more tudi, s kakim interesom so vsemu sledili. Živahno jih je zainteresiral naš narodni položaj, naš narodni boj, itd. Za naš napredek so bili navdušeni! Večina njih si je nabavila tudi „Edinost“, katero so vsi pozorno čitali. S posebno vnamo so poudarjali svojo izredno zadovoljnost z bivanjem v Trstu, kjer so bili tako pristrčno sprejeti, kjer so preživeli par srečnih urc, kakršne so možne le med pravimi brati.

Tem in enakim čuvstvom sta dala duška tudi oba gospoda profesorja, M. Leinert in D. Mocnaj, ki sta se v prav pristrčnih besedah zahvalila zastopnikom slov. ak. fer. društva „Balkan“, za ves požitvovalec trud.

Le malo časa so bili med nami, a ločitev je bila v zvezi tem težka; tako tesne so postale med nami vezi, vsi smo čutili nekaj skupnega; spoznali smo vnovič, da ne more biti med nami meja; prepričali smo se zopet, da smo eno! Upajmo, da ne ostanejo započeti prijateljski stih brez uspeha...

Niti, ko zahtevajo od nas krvni davke, ne delajo tega v našem materinem jeziku, ampak nam vsiljujejo nemščino in laščino. V rokah imam pozivnico št. 3012 z dne 18. julija 1913 c. kr. domobranskega dopolnilnega okraja št. 5 v Trstu. Tiskovina je nemško-laška, a izpolnjena je v nemščini. Mož, ki mu je namenjena pozivnica je Kraševac in ne zna popolnoma nič ne nemščine in tudi ne laščine. Celo uro hoda je moral napraviti, da je prišel do človeka, ki mu je raztolmačil, kedar mora iti plačat zopet obrok najtežjega davka. Poleg tega so mu na primku še „kljukico“ izpustili, torej prilemek popačili, ker jih je tudi ta bodla v oči.

Menda se gospodje tam gori res boje, da bi bili mi Slovenci zadovoljni in se čutili doma tu, kjer smo. Menda nas hočejo imeti nezadovoljne. Na to delajo z vsemi sredstvi in ob vsaki priliki. To je pa menda tudi vsa njihova državniška modrost...!

Novo društvo. Namestništvo je vzelo naznanje pravila novega društva „Telovadno društvo „Sokol“ s sedežem v Divači.“

O tretjem šentjakobskem semnju, ki se bo vršil to nedeljo, nam ni treba več na dolgo in široko pisati. Čim večja udeležba bo, tem večji dobiček za podružnico družbe sv. CM pri Sv. Jakobu! Pridite torej vsi, ki vas veseli zabava, na ta šentjakobski semelj. Vstopnina je tako majhna, da more prav vsakdo priti in s tem doprinesiti svoj

dar v korist otroškega vrtca pri Sv. Jakobu. Na svidenje torej v nedeljo pri Sv. Jakobu.

Popravljamo. V včerajšnji notici „Amerikanska sodba o Nemcih“, naj se čita, da so židje nakupili nemškega bogastva (in ne: bahaštva); v petem odstavku pa čita, da je nemški žurnalista več ali manje paria, nižja vrsta družbe (in ne javna družba) in slednjič v istem odstavku: amerikansko „rmeno časopisje“ (in ne: zmerno!).

Trgovcem in obrtnikom! Trg. društvo „Česko-slovenska trgovska Beseda“ ima vedno v zaznamki nekaj česko-nemških perfektnih korespondentov in vobče vsestransko ročnih in dobro kvalificiranih trgovskih moči, ki jih priporoča brezplačno na mesta. Obrniti se je na: „Československa Beseda“, Trst, via Miramar 17.

Tržaška mala kronika.

Trst, 31. julija.

Proketo žganje! Včeraj dopoldne nekako okrog 9 je prišel v Olmaracopulovo žganjarno na trgu Barriera vecchia št. 7 težak Ivan Gregorič, star 43 let, stanujoč v ljudskem prenočišču v ul. Pondares. Gregorič je bil že precej napit, a je še zahteval dva kozarčka žganja. Izpil je žganje in hotel oditi iz žganjarne, toda pri vratih ga je premagalo in ni mogel več nikamor. Zvrtil se je po tleh. Uslužbenec v žganjarni mu je nato z drugimi ljudmi pomagal pokoncu in ga potem spravil v neki kat, kjer je zaspa. Okrog 11 je stopil isti uslužbenec zopet k njemu in ga stresel, da bi ga zbudil, toda Gregorič se ni niti zgenil, vsled česar ga je pustil v miru, da je spal dalje. Nekako okoli treh ga je hotel zopet zbuditi, a ker je videl, da se je ne zganje, je vzel steklenico z amonijakom in mu jo podržal pod nos, da bi ga zbudil; a tudi to ni izdalo nič, vsled česar so poklicali nato zdravnika rešilne postaje. Zdravnik je prišel in je konstatiral, da se Gregorič ni le zastupil z alkoholom, temveč da si je tudi razbil črepljivo in zadobil najbrž poleg tega še težke notranje poškodbe. Dal ga je prenesti v bolnišnico, kjer pa je kmalu nato izdihnil, ne da bi se bil zavedel. Tako se ne ve sedaj, ali je Gregorič morebiti dobil one poškodbe tekom noči, ali pri padcu pred žganjarno, ali da ga je morebiti pozneje udaril kdo. Zapušča ženo in 4 otroke, ki pa že dalje časa niso živeli skupaj z njim, ker se je preveč vdal pijančevanju.

Samomor. Danes popoldne ob eni se je v svojem uradu na tukajšnjem namestništvu ustrelil računski svetnik Vincenc Lehner. Vzrok samomoru natančneje ni znan, prevladuje pa mnenje, da je bilo povod nezadovoljstvo z razmerami v uradu.

Tatvina pri pomorski vladi. Te dni so konstatirali v ksilograficnem oddelku pri pomorski vladi, da je izgubila bakrena ploča, na kateri je bil vrisan, kakor se nam poroča, neki zemljevid. Nato so pa zalotili provizoričnega slugo pri pomorski vladi, 39letnega Frana Parenzana, rodom iz Pirana, ko je prodajal ono pločo, to se pravi kosce ploče, kajti pločo je prej razlomil na več kosov. Prodati jo je hotel starinarju Pahorju v ul. Broletto 22. Parenzana so aretirali, a na policiji je izpovedal, da mu je pločo izročil litograf pri pomorski vladi, 23letni Avrelj Longo, ki je bil nato tudi aretiran.

Iz policijskega poročila. Aretiran je bil 18letni mornar Aleksander Cercopulo, rodom s Kifa, stanujoč v ul. del Valto št. 2., ker je v ul. Riborgo skušal nekemu Erazmu Dessila ukrasti iz žepa denarnico z 80 K.

Leon Borčič, star 29 let, dninar, doma z otoka Brača, je bil aretiran, ker je hotel oslepiti nekoga izseljenca z neko hazarsko igro. Borčič je bil pred nekaj časom izgnan iz Trsta in se je vrnil brez dovoljenja.

Nasilen tat. Danes dopoldne ob 10 je šel mornar Ivan Sebenica po ul. Crosada, kar je nenadoma skočil predenj neki neznanec in mu skušal iz žepa potegniti denarnico. Sebenica ga je pograbil, a oni se mu je iztrgal in pobegnil, Sebenica pa za njim. V ul. Massimiliana ga je končno došel, a tu se je predzrli tat naenkrat obrnil in ga z vso silo udaril s pestjo po obrazu. Konečno je prišel strežnik, ki je lopova aretiral. Bil je to brezposelni Alojzij Fabris, star 19 let, rodom iz Izole in stanujoč v Tistu v ul. Madonina št. 27.

Renjikoške lopovščine. Italijanska jadrenica „Kio“ je že nekaj dni zasidrana ob pomolu Grimala, kjer naklada les. Včeraj popoldne je prišel tamkaj mimo neki dalmatinski krošnjar v narodni obleki, prodajalec nože, pipe in drugo tako drobnjad. Ponudil je svoje blago tudi ljudem na oni italijanski ladji. Stopila sta bliže k njemu d a mornarja z ladje in začela pregledovati nože, ki pa so se jima zdeli predragi, vsled česar sta jih vrnila krošnjarju, ki pa je opazil, da sta obdržala enega. Dalmatinec je zahteval nož nazaj, a ona dva sta, kakor

imajo pač navado renjkoli v Trstu, ošabno in oblastao začela kričati nad njim, da ju obdolžuje tatvine, in nikakor nista hotela vrniti noža. Obkladala sta Dalmatince z najnesramnejšimi psovskami. Končno je le-ta poklical na pomoč stražnika. Toda tudi stražnik ni nič opravil z njima, in ko ju je pozval, naj gresta z njim na inspektorat, nista ne le hotela ubogati, temveč sta še začela zmerjati stražnika, in da bi mu preprečila, da bi stopil na ladjo, sta potegnili na jabor italijansko zastavo, znamenje, da je ladja eksteritorialna.

Stražnik je javil stvar v uradu in prišel je k ladji policijski oficijal Schamaneck, ki pa tudi ni nič opravil s predzrli renjkoli. Policija je nato obvestila italijanski konzulat, po čigar posredovanju je poveljnik ladje Ermenegildo Occhialini danes dopoldne pripeljal na policijski komisariat svojega 17letnega sina Riharda in 26letnega mornarja Antona Filippetta, ki sta bila tista, ki sta okradla dalmatinskega krošnjarja in zalila javno stražo. Pridržali so ju v zaporu.

Nar. delavska organizacija.

Odbora skupine plavžev in čistilnice petroleja imata danes ob 7 zvečer važno skupno odborovo sejo v društvenem prostoru v Škednju.

Podružnica NDO pri Sv. Jakobu vabi šentjakobsko delavstvo na javni shod, ki se bo vršil jutri ob 8 zvečer v dvorani „Delavskega kons. društva“ pri Sv. Jakobu. Na shodu poroča tov. dr. Vekoslav Kisovec.

Delavci šentjakobskega okraja! Poskrbite, da bo shod, ki je za vas vevaležen, dobro obiskan.

Podružnica NDO v Škednju priredi jutri ob 7 zvečer skupen shod delavstva iz plavžev in čistilnice petroleja v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škednju. Kakor se nam poroča iz Škednja, hočejo podjetniki potom raznih nakan delavstvu celo poslabšati njihovo žitak tako obupen položaj, zlasti v plavžih. Sicer pa se bo o tem govorilo na shodu, ki naj se ga udeležijo delavci iz plavžev in čistilnice petroleja v čim večjem številu.

Zveza jugoslovanskih pekarskih pomočnikov sklicuje za nedeljo ob 9 dop. društveni shod v društvenih prostorih, ulica sv. Franciška 2. Dnevni red: „Sklep deželne konference NDO in bodočnost naše Zveze“. Tovariši! Pridite v velikem številu!

Vesti iz Goriške.

Slovenski železničarji! Goriški Slovenci! Prihitite v ogromnem številu na javni ljudski shod, ki ga sklicuje „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. ob 5 pop. v prostorih hotela „pri Jeleni“ v Gorici. Dnevni red: **Protest proti zapostavljanju in izpodirivanju slovenskega železničarstva in proti importiranju tujega nemškega delavstva od strani postajenačelstva na goriškem državnem koločvoru.**

Exponent nemškega „Volksrata“, postajenačelnik Wieser kaže zopet svoje nemškonaacionalne ročičke. Naše delavce je začel izpodirati in metati celo na cesto, na njihova mesta pa importira nemške elemente. Ako bo šlo tako naprej, s časom sploh nobenemu domačemu delavcu ne bo več mogoče, priti pri železnici do službe in primernega kruha, ki nam ga na domači naši zemlji odjedajo Nemci. To so razmere, ki ne škodujejo samo interesom slovenskih železničarjev, te razmere so temveč pravcato zasmehovanje in zasramovanje naše narodnosti sploh. — Naše potrpežljivosti je konec! Provokacij ošabnega tujinstva na naših tleh ne bomo več prenašali. To bomo vsem merodajnim faktorjem na nedvoumen način povedali 3. avgusta ne samo slovenski železničarji, temveč Slovenci Gorice in okolice sploh!

Na shodu bodo govorili: strokovni tajnik tov. Vekoslav Mrak, tov. dr.

Poslano *)

Virchow in Moleschott, ki sta ohranila še dolgo po smrti ime najslovitejših nemških zdravnikov, sodita na karakterističen in mnogo pomemben način o pristni Saxlechnerjevi kisli vodi „HUNYADI JANOS“. Tajni svetnik Virchow piše v svojih spričevalih dobesedno: „HUNYADI JANOS“ sem uporabljal vedno z dobrim in hitrim uspehom. Smatram jo radi tega za dragocen del balneološkega lekarskega zaklada. — Moleschott, avtor spisa „Fiziologija redilnih sredstev“ pa pravi v svojem spričevalu: „Hunyadi Janos“ je odvajalno sredstvo, ki učinkuje hitro in gotovo.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon velevala.

POHIŠTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. dra V. Uрманoff-a

v Rachovem.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

V odgovor na Vaše vprašanje meseca maja 1912, Vam prav rad poročam, da sem rabil Vaš znan izdelek **Železnato Kina-Vino Serravallo** prav rad in večkrat ravno tako v moji privatni praksi, kakor tudi v moji družini, ker on mi je služil v navedenih slučajih kar najbolje in predvsem radi prijetnega okusa, vsled česar ga vživajo bolniki, kakor tudi otroci prav radi.

RACHOVO, 26. oktobra 1909.

Dr. V. URMANOFF.

Oblastveno dovoljena

razprodaja:

PRODAJALNA ČEVLJEV

R. NEUMANN

TRST -- CORSO ŠTV. 29 -- TRST

likvidira, in se prodajo vsi v zalogi nahajajoči se čevlji po izredno znižanih cenah.

Znano je, da prodaja ta trdka samo blago 1.e vrste in je s tem vsakomur dana prilika, da se preskrbi z dobrimi in finimi čevlji po izredno nizkih cenah.

Leddenice

vsake kakovosti in velikosti za družine, hotele, bolnišnice i. t. d.

Najboljša izvršba, nizka temperatura pri mali uporabi leda, prost dotok svežega zraka.

Trgovina in Industrija železa delniško društvo

Greinitz - Trst.

DARUJTE ZA „DIJAŠKO KUHINJO“

Paroplovna družba D. Tripovich & Ci., Trst

Ekspresna vožnja Trst - Benetke

in nazaj. — Prevoz v treh urah.

ODHOD iz TRSTA vsak dan ob 8 zjutraj.
ODHOD iz BENETKE ob delavnikih ob 2 popoldne — in tudi:
ODHOD iz TRSTA vsako soboto ob 2 pop. in vsako nedeljo ob 4 popoldne.
ODHOD iz BENETKE vsako nedeljo ob 8 zj. in ob 8 zv. in vsak ponedeljek ob 8 zj.

NB. Povratek je možen tudi z nočnimi Lloydovimi parniki.
Nedeljska izletna vožnja Vsako nedeljo se izdajajo posebni vožnji listki za izlet Trst-Benetke in nazaj po znižanih cenah za sledeče vožnje: iz Trsta v nedeljo ob 8 zj. in povratek iz Benetek v nedeljo ob 8 zv., v ponedeljek ob 8 zj., ob 2 pop. in opolnoči. — Povratek opolnoči z Lloydovim parnikom.

IZ TRSTA V JAKIN-RIM-NEAPELJ

ODHOD iz TRSTA vsako sredo ob 7.15 zjutraj; iz JAKINA vsako sredo ob 9 zv.

Prevoz čez morje iz Trsta v Jakin ali obratno v 9 urah.

Poleg tega: Iz TRSTA v JAKIN: vsako soboto ob 4 popoldne.

Iz JAKINA v TRST vsak ponedeljek ob 4 popoldne.

Pojasnila, prospekti, vožnji listki pri družbi v Trstu, Piazza della Borsa 12 in njenih raznih zastopstvih v Trstu in zunaj.

Družba si pridržuje izjemo v smislu prometnega opravljanja

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Josip Mandić in predsednik „Zveze“ tov. Ivan Škerjanc.

Na shod so povabljeni državni poslanci. — Torej dne 3. avgusta vsi na shod!

Sežanski „Sokol“ se udeleži korporativno „Cvetlice dneva“ v nedeljo 3. avgusta. Članstvo prosimo, da se odzove čim največ v kroju. Odhod ob en četrty čez poldne.

Pozor, volilci mestne in trške skupine!

Danes, v petek, dne 1. avgusta, vas kliče vaša narodna dolžnost na volišče, da si izberete može, ki bi naj vas po vašem najboljšem preudarku mogli čim najuspešneje zastopati v deželnem zboru.

V slovenski mestni in trški skupini vam je voliti enega poslanca in ta bodi samostojni kandidat

dr. Karel Podgornik,
odvetnik v Gorici.

Oddajte torej danes v petek, dne 1. avgusta, vsi do zadnjega svoje glasove njemu in pokažite tako, da v resnici hočete mirnega, slovnega, koristolosnega dela v bodočem deželnem zboru.

V laški mestni skupini je skupni Narodni odbor postavil slovenske kandidate, za katere glasovati je največje narodna dolžnost vseh slovenskih volilcev. Kdor bi volil naše narodne nasprotnike, je izdajalec svojega slovenskega naroda in ne zasluži več imena Slovenca. Narodni kandidati so:

dr. Peter Medvešček,
odvetniški kandidat v Gorici,

dr. Ernest Dereani,
zdravnik v Gorici,

Josip Hrovatin,
nadučitelj v pokoju in posestnik v Gorici, in

Alojzij Brajnik,
posestnik pri Barki.

Torej danes, v petek, dne 1. avgusta, vsi slovenski volilci do zadnjega na volišče in oddajte svoje glasove edino le tem kandidatom! Naša narodna čast, a tudi našega naroda korist zahteva, da je afirmacija Slovencev v tej skupini čim najmočnejša; zato stori vsak svojo dolžnost! Nihče ne sme osiati doma, vsi slovenski glasovi se morajo zediniti na imena naših narodnih kandidatov. Zlasti pa vi, volilci mesta Gorice, pokažite, da je v Gorici Slovenstvo tako močno, da ga morajo upoštevati tudi najzagrizenjši naši narodni nasprotniki! Zato pa tudi vsi na volišče z glasovnico v roki, vsi v boj za naše narodne kandidate!

Iz Sežane. V nedeljo dne 10. avgusta prireda sežanski fantje ples, pri katerem bo prvič svirala sežanska godba.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Gorici razpisuje, da priredi 7. septembra t. l. veselico z igro in javen ples. — Pri igri bo sodeloval pevski odsek „Sokola“ iz Podgore.

Iz Podmelca nam pišejo: V nedeljo se nas je vračala majhna družba izletnikov s Črnaprtja z večerim vlakom domov. Ko vstopimo v vlak na Boh. Bistrici, nas je takoj nekdo vprašal v nemškem jeziku po planinah, na kar se mu je v ljudno ali odočno povedalo, naj govori slovensko, na kar je nastal cel vihar med Italijani v vozu, češ, kaj da jim bomo mi ukazovali govoriti slovenski, katerih narod in jezik sta najslabša. Vmes je pa bilo nesramnih psov kar cele kupe. Seveda smo se jim postavili po robu, toda zmerno, tako da so potegnili z nami tudi drugi sopotniki. Italijani so kričali, da smo v Avstriji, a mi naj gremo v Rusijo ali v Srbijo govoriti in zahtevati slovenski.

Na pomoč so poklicali sprevodnike, menda da bi nas pometali iz vlaka, za kar pa ni bilo nobenega povičja, vendar češar jih je sprevodnik zavrnil, naj mirujejo. Najbolj blažen balzam za te neodrečene pa je bila pesem „Hej Slovani“, ki je gromovito zadonela po kupeju. Ko smo doma izstopili, so zopet kričali nad nami; ker pa so videli, da se nič ne bojimo, je eden od njih začel po žepih iskati samokres, nakar se je eden izmed naše družbe pogumno postavil pred vlak, češ naj strelja. Toda ni bilo pravega poguma, kajti ono, kar je bilo, je bil le alkohol, s katerim so se pridno med sabo nalivali.

Vsi drugi sopotniki so se zgražali nad laško predrznostjo in izsiljevanjem, posebno ko so nam klicali, naj gremo z njimi v Gorico, da bodo nas tam naučili, kaj se sme v Gorici govoriti itd. — Po tem smo tudi sklepali, da morajo biti goriški lahoni, katerim prav odločno svetujemo, naj ne izsiljujejo več po naši zemlji, kajti sicer se jim zna prigraditi, da jih tako naučimo kuje molitvice, da bodo pomnili za vedno, kdaj so nas izsiljevali in psovali.

Cvetlični dan priredila pevsko-bralno društvo „Tomaj“ in podružnica CMD dne 3. avgusta v Tomaju v krasnem kostanjevem logu v „Brah-Slanji dol“ tik ceste med Tomajem in Dutovljami, pol ure od postaje Dutovlje—Skopo. Program raznovrsten:

Sprejem društev v vasi. Skupni odhod v vasi ob 230 pop. Slavnostni pozdrav pred veselilnim prostorom. Nastop društev: Proste vaje Sokolov. Peje, godba, šaljiva pošta, ples, kraški „kofe“ in ječmen; starinski muzej, zbirka kraških prastarih, bo odprt od poldne do 11 zvečer. Tu se bo videlo vse starine, s katerimi se je ukvarjal nekot prvotni kraški prebivalec. Vra kraška dekleta v pestrih narodnih nošah bodo prodajala različno narodno blago, razglednice, kolke, cvetlice itd., vse za družbo sv. Cirila in Metoda. Vse bo na razpolago: pristni kraški teran, pivco, sladčice, mrzla jedila itd. Vstopnice k veselici se bodo razprodajale: v Dutovljah v gostilni Ukmar, v Tomaju in pred veselilnim prostorom. Svirala bo Sokolska godba iz Mavhinj. Čisti dobček je določen v izključno narodne namene. — 3. avgusta torej vsi na naš krsni Kras v naše središče, vsi za mater Družbo sv. Cirila in Metoda!

Združena odbora.

Vesti iz Istre.

Bratno društvo „Sloga“ v Černikalu ima svoj redni občni zbor dne 3. avgusta t. l. ob 430 popoldne v Černikalu v prostorih gostilne Ane Cah. Ker je ta občni zbor prvi po obnovitvi društva, se nadejamo, da se udeležijo vsi društveniki zborovanja.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 v. besedo. Mesto tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 v. Plača se takoj in neratno oddelku.

Oddasta se dve stanovanji v Rojani. Pojasnila v ulici Geppa št. 16, zganjarna. 1655

Plošče zadnje novosti, humoristični slovenski komadi. Velikanski uspeh. Pesmi, zbori in godba. Zaloga ZANETTI, ulica Cavana. 1651

Obrt z veliko prodajo piva, vina in butelj, mala, jaje in različnih drugih vrst, dober za služek, se prodaja radi odstopanja za K 1000.— Pojasnila daje Koaršič, Kavarna Corso od 9—11 in 3—6. 1660

Soba meblirana z 1 ali 2 posteljama in hrano, se odda takoj v najem. — Belyedre 2, III. vrata 12. 1653

Angleška jedilna soba, solidna, nalašč naročena se prodaja za polovično ceno. Ul. Madonnina št. 34, I. levo. 1648

Iščem čevljskega delavca za mešano delo. — Salita Promontore 3. 1657

Modistinja prodaja krasne klobuke pod tovarniškimi cenami. Ulica Nuova 45, I. nadstropje. 1614

Takoj se odda sobica za K 12.—, ulica Commerciale šte. 18, IV. nadst. 1695

Stanovanja z eno sobo in z vodo v kuhinji; 2 skadišči in delavnica algerga oddajo se v Via Amerigo Vespucci šte. 8 (Sv. Jakob). 1646

Mladenica pol-delavca za Buffet iščem. Pri glasiti se je: ul. Nuova 5. (1637)

Teoretičen podok na citre. — Lekcije pod ugodnim pogojem. Na prodaj so tudi že rabljene citre. Via del Toro 7, I. 1638

Rudarje in delavce išče rudokop „Adria“ pri Divači (Kranjsko). 1629

Fotografa Antona Jeriča naslov: Trst, e delle Poste 10; Gorica, Gospod. ulica 7. 2343

MURANA je pripoznano najbolje sredstvo za uničenje sten in dragega mraza. Dobiva se po raznih mrotilnicah in pri zalagatelju Skrinjar. Ferriera 37, I. 1632

Brivska dvorana. Slavnemu oddin-stvu, posebno v Rojani in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro postrežbo jamči Stefan Vukomanović, brivac

Urarna in zlatarna v Trstu, ul. Sette fontane št. 10. P. najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljajo se budilnici z garancijo po K 1.—. Caic Squadrani. 906

Iščem mesto ... književodje, dopisnika, računovodje

Govorim nemški, italijanski in hrvatski. — Lepa pisava. — Ponudbe pod „MARLJIV 1654“ na Edinost - Trst.

LETOVIŠČE Bohinjska Bistrica Bohinjsko jezero

v Triglavskem pogorju, na progi drž. železnice Jesenice—Trst, 3 ure oddaljen od Trsta; alpska klima, izborna voda, stanovanja v gostilnah, vilah in priv. hišah. Ugodne železniške zveze za izlete, gorske ture. Zmerne cene. Informacije in prospekti brezplačno. Prometno društvo v Boh. Bistrici.

Ulica Arcata šte. 1.

LETNA SEZONA!

TVRDKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejela veliko pošiljatev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo oddajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporoča se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovratne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

Preselitev trgovine!

Naznanjam slavnemu občinstvu in cenjenim odjemalcem v mestu in na deželi, da sem preselil svojo trgovino jestvin iz ulice Petronio v ulico Media št. 8 in se priporočam uljudno za nadaljni obisk. — Z odličnim spoštovanjem J. POČKAJ.

Novo : trgovino

jestvin in kolonijalnega blaga sem otvoril in se v ljudno priporočam Slovanom, posebno pa onim, ki stanujejo v bližini. Potrudil se bom, da zadovoljim v vsakem oziru.

Benjamin Žerjal, Trst

ulica Cecilia, vogal ulice Ruggero Manna št. 3.

Anton Mahne, trgovec

Priporoča sl. občinstvu svojo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga Trst, ulica dell' Istria št. 4 s podružnico na Greti v hiši gosp. Gombača in Erluge št. 275. Vsakovratna vina in likerji v steklenicah. Blago vedno sveže. Postrežba na dom. Prodaja na drobno in na debelo.

Pekarna in slaščičarna Onorato Furlani

Trst, ulica della Guardia 24. Podružnica Vojaški trg (Piazza della Caserma) 4.

Kruh večkrat na dan svež, različne moke, vse vrste biskotov ter prodaja raznih vin in likerjev v steklenicah.

Artistični fotografski zavod Ezio de Rota - Trst

ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarni Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvare ali pastel. Specialiteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakoršnem si bodi vrstenu.

G. de VECCHI naslednik A. FONDA,

Trst, ulica del Bosco št. 17. Zaloga sena, krme in otrobov. Beno I., slama, ogerako seno. beneški otrobi, otrobi št. 84.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčino št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIČ v Škedenju. Zaloga pristnih voščilnih sveč lastnega izdelka. Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjuznih. Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan obleke, obuvalec itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena se obrtna razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Izvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, spirito, likere, tropinovec, olje, silivovec, maraščin itd. Jamči za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam ceno.

1422 Fran Abram Trst, ulica S. Francesco 44.

Andrej Rojic, Trst

ULICA ACQUEDOTTO št. 20

priporoča cenj. občinstvu svojo higijenično brivnico.

Damam se priporoča za pranje glave in lasna dela.

Alojzij Boik

Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.

Trgovina dellikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Matija Bulić

priporoča cenj. občinstvu svojo gostilno „Ai buoni amici“

v Trstu, ulica Belvedere šte. 39,

točilnico vina in piva

z raznimi mrzlimi jedili

v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1

gostilno „Al buon Almissan“

v Rojani, ul. Montorsino 3,

točilnico vina v Barkovljah

(Bovedo), ul. Perarolo št. 342

(hiša Ščuka).

Toči se prvovrstno dalmatinsko črno,

belo in opolo vino iz Omiša ter pivo.

Restavracija

„BONVECCHIATI“

Trst, ulica Carlo Ghega št. 17.

Dobra domača kuhinja. Prvovrstna vina in Puntigamovo pivo. Sprejemajo se abonenti na kosilo in večerjo po ugodnih cenah.

Priporoča se za obilen obisk in jamči za vse udobnosti in dobro postrežbo

J. VAUPOTIČ.

Umetno - fotografski atelje

Trst, ulica Rivo št. 42 (pritliče) -- pri Sv. Jakobu -- (pritliče)

Izvršuje vso fotografsko delo, kakor tudi razglede, posetke, notranjost lokala, porcelanske plitve za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kadi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi v vašem mestu